एकाइ ४ · सामाजिक समस्या र विकृतिहरू

कार्यपत्र

पूर्णाङ्क ३०

नाम _____ कक्षा _____ रोल नं. _____ मिति _____ प्राप्ताङ्क _____ / ३०

१ मुख्य शब्द [३]

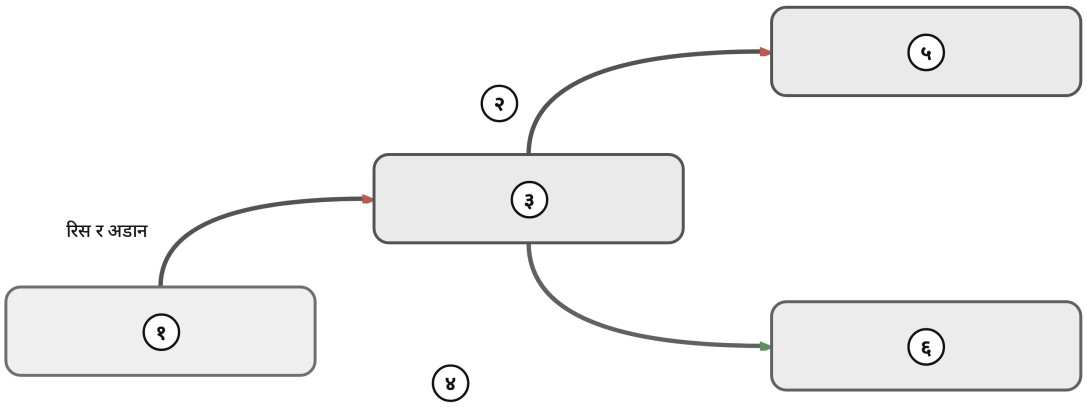
कोठामा दिइएका उपयुक्त शब्द छानी खाली ठाउँ भर्नुहोस्। कोठाका दुईओटा शब्द प्रयोग हुँदैनन्। प्रत्येक खाली ठाउँको ०.५ अङ्क छ।

दण्डहीनता	**दाइजो**	**देखासिकी**	**फजुल खर्च**	**बौद्धिक पलायन**	**भ्रष्टाचार**	**मध्यस्थकर्ता**	**सदाचार**

आफ्नो आम्दानी र आवश्यकता नहेरी गरिने खर्चलाई _____ भनिन्छ। अरूले गरेको देखेर आफू पनि त्यस्तै गर्न खोज्ने बानीलाई _____ भनिन्छ। विवाहमा बेहुलीको परिवारले बेहुलाको परिवारलाई दिने नगद, गरगहना, सवारीसाधन वा अरू सामानलाई _____ भनिन्छ। उच्च शिक्षित र दक्ष मानिस राम्रो अवसरको खोजीमा विदेश गएर उतै काम र बसोबास गर्ने प्रवृत्तिलाई _____ भनिन्छ। आफ्नो पद, अधिकार वा जिम्मेवारीको दुरुपयोग गरी व्यक्तिगत फाइदा लिनुलाई _____ भनिन्छ। कसैको पक्ष नलिई द्वन्द्वमा परेका दुवै पक्षलाई मिलाउने तेस्रो व्यक्तिलाई _____ भनिन्छ।

२ चित्रको नामाङ्कन [३]

चित्रमा विचार नमिल्दा विवाद कसरी द्वन्द्व वा समाधानतिर जान्छ भन्ने देखाइएको छ। १ देखि ६ सम्मका अङ्कले जनाएका ठाउँमा मिल्ने शब्द लेख्नुहोस्। यी शब्द प्रयोग गर्नुहोस्: समाधान, विवाद, समयमै नमिलाए, द्वन्द्व, कुराकानी, समभाव र मध्यस्थताले, विचार नमिल्नु। प्रत्येकको ०.५ अङ्क छ।

१. _____ **२.** _____

३. _____ **४.** _____

५. _____ **६.** _____

३ ठिक कि बेठिक? [२]

वाक्य ठिक भए ✓ र बेठिक भए ✗ चिह्न लगाउनुहोस्। प्रत्येकको ०.५ अङ्क छ।

i. मुलुकी अपराध संहिता, २०७४ अनुसार विवाहमा दाइजोको लेनदेन गर्नु अपराध हो। ☐

ii. एम्नेस्टी इन्टरनेसनल संयुक्त राष्ट्रसङ्घको विशिष्टीकृत संस्था हो। ☐

iii. सेभ द चिल्ड्रेनको स्थापना सन् १९६१ मा जर्मनीमा भएको हो। ☐

iv. नेपाल सन् १९६६ मा अन्तर्राष्ट्रिय श्रम सङ्गठनको सदस्य बनेको हो। ☐

४ अति छोटो उत्तर [८]

तलका प्रश्नको अति छोटो उत्तर लेख्नुहोस्।

क. एम्नेस्टी इन्टरनेसनलको स्थापना कहिले भएको हो? [१]

ख. अन्तर्राष्ट्रिय श्रम सङ्गठनको स्थापना कहिले भएको हो? [१]

ग. नेपालमा सार्वजनिक पदमा बसेकाले गरेको भ्रष्टाचारको अनुसन्धान गर्ने संवैधानिक निकाय कुन हो? [१]

घ. लागुपदार्थ दुरुपयोग तथा ओसारपसारविरुद्धको अन्तर्राष्ट्रिय दिवस हरेक वर्ष कुन दिन मनाइन्छ? [१]

ङ. कम स्रोतसाधनले आवश्यकता पूरा गर्ने बानीलाई के भनिन्छ? [१]

च. एउटा कार्यालयमा फाइल अघि बढाइदिन कर्मचारीले सेवाग्राहीसँग पाँच सय रुपियाँ माग्यो। यो कुन किसिमको भ्रष्टाचार हो? [१]

छ. अर्को कर्मचारीले घुस त मागेन, तर बिनाकारण सेवाग्राहीलाई हप्तौँसम्म कार्यालय धाउन लगायो। यो कुन किसिमको भ्रष्टाचार हो? [१]

Science Playground, कादुन्जे, भक्तपुर
https://science-playground.com/learn/grade-8-social/social-problems-and-ills

ज. रमाको कुरा राधाले गलत बुझिन् र सोधेर बुझ्नुको सट्टा बोल्नै छाडिन्। दुई साथीबिचको यो द्वन्द्व कुन कुराको कमीले भएको हो? **[१]**

५ छोटो उत्तर **[८]**

तलका प्रश्नको छोटो उत्तर लेख्नुहोस्।

क. दाइजो लिनु र दिनु राम्रो कार्य होइन। कुनै दुई कारण लेख्नुहोस्। **[२]**

ख. लागुपदार्थ दुर्व्यसनबाट बच्ने कुनै दुई उपाय लेख्नुहोस्। **[२]**

ग. व्यावहारिक शिक्षाले सामाजिक विकृति हटाउन कसरी मदत गर्छ? कुनै दुई तरिका लेख्नुहोस्। **[२]**

घ. तपाईंको टोलमा धाराको पानी कसले पहिले भर्ने भन्ने विषयमा दुई परिवारबिच झगडा भयो। मध्यस्थकर्ता भएर तपाईं यो विवाद कसरी मिलाउनुहुन्छ? कुनै दुई कदम लेख्नुहोस्। **[२]**

Science Playground, कादुन्जे, भक्तपुर
https://science-playground.com/learn/grade-8-social/social-problems-and-ills

६ लामो उत्तर [४]

तलको प्रश्नको लामो उत्तर लेख्नुहोस्।

द्वन्द्व व्यवस्थापनमा मध्यस्थकर्ताको भूमिका कस्तो हुनुपर्छ?

७ सोच्नुहोस् [२]

सोचेर उत्तर लेख्नुहोस्।

खोटाङको बुइपाका गाउँलेहरूले भेला बसेर विवाह, संस्कार र चाडपर्वमा आयातित पेय नचलाउने निर्णय गरे। यो निर्णय कुनै कानुनले गराएको होइन। एउटा परिवारले मात्र खर्च घटाउँदा भन्दा सबैले मिलेर निर्णय गर्दा फजुल खर्च घटाउन किन सजिलो हुन्छ?

८ क्रियाकलाप: समस्या, असर र समाधान (अङ्क नदिइने)

तलका सामाजिक समस्या र विकृतिको एउटा कारण, एउटा असर र एउटा समाधानको उपाय लेखेर तालिका पूरा गर्नुहोस्।

समस्या वा विकृति	कारण	असर	समाधानको उपाय
फजुल खर्च			
दाइजो प्रथा			
बौद्धिक पलायन			
लागुपदार्थ दुर्व्यसन			
भ्रष्टाचार			